



Editorial  
75 anys conservant la història marítima

Els darrers mesos de l'any 2004 i durant tot el 2005, el Museu Marítim de Barcelona celebrarà els seus 75 anys de vida. I és que fa setanta-cinc anys naixia una institució que es convertiria en l'embrió de l'actual Museu Marítim de Barcelona, el museu que avui coneixem. Tot i que el Museu Marítim de la ciutat es va fundar oficialment l'octubre del 1936 –en plena guerra civil– com a Museu Marítim de Catalunya i no va ser inaugurat oficialment com a Museo Marítimo de Barcelona fins al gener del 1941, l'origen d'aquesta aventura l'hem de buscar una mica abans, a principi de la dècada dels anys trenta del segle XX.

L'any 1929, la societat civil i les institucions més properes al ciutadà amb inquietuds pel patrimoni marítim i tota la història relacionada amb la mar van posar en marxa un projecte llargament esperat: la creació de l'Institut Nàutic de la Mediterrània, que agafava el relleu, amb un nou plantejament, de l'antiga Escola de Nàutica, fundada l'any 1769. La intenció era posar en marxa una veritable Universitat del Mar amb vocació mediterrània més enllà dels ensenyaments professionals relacionats amb la cultura i la història marítima. Entre altres coses, el projecte de l'Institut Nàutic incloïa

un petit museu marítim i una biblioteca especialitzada. Dos serveis que havien d'ajudar a conservar el patrimoni material de la nostra història marítima i alhora esdevenir una eina per al coneixement i l'estudi, la reflexió i la divulgació sobre el nostre passat mariner. Era l'inici de l'actual Museu.

Però entre aquella data i el present han passat setanta-cinc anys, hem viscut diferents règims polítics, una guerra civil amb una llarga postguerra i el restabliment de la democràcia. Actualment, entrats en el segle XXI, apareixen nous reptes per dibuixar escenaris de futur. Al llarg d'aquests 75 anys d'història del Museu, centenars de professionals de totes les categories, formacions i procedències han treballat per garantir la conservació d'un patrimoni que és de tots i que, probablement, sense aquest esforç, s'hauria perdut definitivament. Al seu costat, visitants, usuaris i ciutadans en general han donat un suport imprescindible. Una història que és rica en detalls i en moments clau, però que és encara poc coneguda i, per tant, mereix ser recordada i explicada.

Aquesta efemèride té per l'actual direcció i personal del Museu Marítim de Barcelona una triple lectura. En primer lloc, marca la celebració de gairebé tota una vida de fets i persones que expliquen la nostra força present. En segon lloc, és un aniversari que permet que ens sentim orgullosos de poder repassar tots els capítols de la història d'una institució de la qual no tothom en coneix els seus detalls. I en tercer lloc, aquesta commemoració ha de servir per retre un homenatge i un reconeixement a tots els homes i dones que ens van precedir en aquesta tasca de fer navegar amb èxit un museu que és de Barcelona, de Catalunya i de tota la gent que s'interessi pel passat i el present marítim, extenent els braços i els llaços de col·laboració amb altres institucions d'arreu del món.

Aquesta commemoració ens permet anar més enllà i fer una pausa per a la reflexió, per aprendre del passat i mirar cap al futur. I és des d'aquest eix des del qual giraran un conjunt d'activitats i celebracions que han de permetre explicar el passat i projectar les idees de futur, per intentar que l'energia i la il·lusió que van dipositar les persones que van iniciar el projecte, continuï i es reforci cada dia amb noves idees. El Museu Marítim de Barcelona és avui un museu modern i dinàmic que es projecta amb força cap al futur, amb l'objectiu d'esdevenir un centre de referència de la cultura marítima dins l'arc del Mediterrani. El camí recorregut fins ara ha anat posant les bases per definir-nos com el que som i el que volem ser. La commemoració del 75è aniversari és el punt de partida d'aquest futur.